

МІСТОК ДО ТОГО БЕРЕГА

Звичайні люди за буденних обставин говорять звичні слова, виконують звичну роботу. Життя день за днем перетворюється у звичку, втрачає свою свіжість. Дні втрачають своє обличчя, свій смак, енергію поруху, втрачають мету і забувають про далеку мрію. Так буденна круговерть краде людину в самої себе. А людина помічає це не відразу, бо вона забула дивитися в очі зорям, – бачить лише те, що під ногами: недосапану картоплю, недобудований фундамент, незароблені гроші... Ніколи їй задуматися, задля чого ж прийшла в цей світ... Може, для роботи? Чи для задоволення власного «я»? Може, для того щоб скласти про себе гарне враження у близьких і сусідів? Пройти випробовування дружбою? Чи прославитися? Чи пізнати цей світ, який не завжди можна назвати білим? Чи... просто вижити? Чи... закохатися?

І який світ більш вартісний: реальний, де мрії в'януть, не встигши розцвісти, чи уявний, де ми – справжні ковалі власного щастя? І чи є місток між цими світами?

Автор цієї книги, Світлана Тимко, думаю, схилилася б до останнього варіанту, та й в уста героя оповідання «На тому березі» вклала вона слова: «Дивні ми люди: все краще у нас вимріяне». Ми тримаємось за звичку, немов за соломину, ми лякаємось можливості щось змінити – хай несе нас звична ріка, не піднятися поглядом до місяця вповні, не відірватися від верби на цьому березі, навіть якщо на тому, високому, чекає Він, чекають рясні зорі... Ми боїмося бути щасливими, якщо це щастя може завдати комусь болю.

Може, ми приходимо в цей світ, щоб розв'язати внутрішній конфлікт? І суддя в нас найсуворіший – власне сумління. Ми наполегливо, крок за кроком, виховуємо в собі цього високого суддю. Ми гартуємо його в буденщині, ми штовхаємо його на випробовування коханням. Це наше сумління гордо мовчить, стаючи тінню коханої людини, якщо почуття нерозділене. Це його погляд ловимо на собі: чи вистачить сили і терпіння дочекатися справжнього, чи стане мужності зізнатися в почуттях, чи візьме гору «а що люди скажуть?».

Звичайні люди, які мають у душі отого найвищого суддю, живуть совісливо (оповідання «Остання зустріч», «Дочка банкіра»). Для них головне – щоб кохана була щасливою, навіть якщо поруч із нею буде хтось інший, хай у спокої та радості зростають їхні діти. Хоча важко сказати, яку ціну заплачено за той спокій і ту радість.

Чи є якась вища справедливість у тому, що ти кохаєш, а тебе навіть не помічають? Чи не є ми іграшками Долі? Питання, питання. Мені подобаються книжки, які ставлять питання, які не дають готових рецептів. У цьому, як на мене, виявляється найвища довіра до читача.

Оповідання – замальовки настрою, де життєвська ситуація – кількома штрихами. Тут весна приходить спочатку в душу, а потім весніє природа («Мадонна»). Відчуття гармонії з Усесвітом, коли об'єкт почуттів стає

джерелом світла, образом чистоти і святості. Відчути в дівчині, з якою ледь знайомий, мадонну – чи є щось вище в коханні, ніж піднесення рис до рівня ідеалу? – і молитися на кохану, мов на ікону Матері Божої, відкрити в ній ту чистоту, ту святість материнства, про яку вона сама навіть не здогадується, – на це спроможне лише справжнє почуття найвищого гатунку. Тим рельєфніше бачиться образ коханої на тлі умов родини, де живе дівчина, – вічно п'яні очі батька, бідність, яка вражає.

Нуртує ріка життя, об'єднує нас і роз'єднує водночас: хтось прирік себе на животіння, хтось запалює вогонь на високому березі і чекає на нас: чи зважимося? А ми вивертаємо душу перед доморощеним суддею і чекаємо його вироку.

Питання всього життя на кількох сторінках. Кількома акордами. Що ми втрачаємо, чого радіємо – кожен вирішує сам. А може, віддаючи, ми збагачуємо свою душу? Світлана Тимко, у всякому разі, щедро ділиться з читачами своїм творчим доробком, своїми спостереженнями, черпаючи їх із океану людських стосунків.

Як на мене, вдала назва книги перегукується з поетичними рядками Миколи Вороного: «І сміх і плач – з одного джерела. Вони бринять в однім акорді!»

Антоніна ЦАРУК